

સંસ્કારજ્ઞાન

માનવ જીવનનું કર્તવ્ય (લેશન - ૧)

દરેક જીવને પોતાના આત્મા જેવો માની તેનું ભલું કરવું જોઈએ. કોઈનું પણ ખુસ્તું કરવું નહિ. દરેક જીવનું ભલું થાઓ એવી ભાવના રાખવી. કોઈ પણ જીવને છેતરવો નહિ. માખાપનો ઉપકાર ભુલવો નહિ. દેવ ગુરૂ ધર્મની સેવા કરવી. સાધર્મિક ભક્તિ કરવી. ગરીબો-અપંગોની સારસંભાળ રાખવી. ન્યાય-નીતિથી વ્યાપાર કરવો. કોઈને ખોટી સલાહ આપવી નહિ. કોઈ પણ જીવને મારવો નહિ. બ્રહ્મચર્યનું પાલન કરવું. પરસ્ત્રી સામે ખરાબ દ્રષ્ટિ કરવી નહિ તથા ક્યારેય ક્રોધ, અભિમાન, માયા લોભ કરવા નહિ, અને બધા પાપોનો ત્યાગ કરી દીક્ષા લેવી કારણકે, આપણો સંસાર અસાર છે તે, દુઃખીથી ભરેલો છે, તેમાં કર્મની પરાધીનતા ભોગવવી પડે છે. શરીરની ગુલામી કરવી પડે છે ત્યાં, સાચું સગું કોઈ નથી, માટે રોગો-ઘડપણ અને મૃત્યુ નિરંતર કરવા પડે છે. બધી વસ્તુઓ ક્ષણભંગુર છે માટે ધર્મ સિવાય સાચું શરણ નથી, માટે શરીર રોગો અને ગંદકીથી ભરેલું છે, લાખો જીવોનો નાશ કરી પેટ ભરવું પડે છે. માતા મરીને સ્ત્રી મરીને માતા બને છે. ખાવા, પીવા, ભોગવવા છતાં તૃપ્તિ નથી, અને અંતે બધું મુકીને જ મરવું પડે છે.

જ્યારે મોક્ષમાં એકલું સુખ છે, ત્યાં કર્મની ગુલામી નથી, શરીરની પરાધીનતા નથી, ભૂખ-તરસ-રોગો નથી, જન્મ-ઘડપણ-મરણ નથી, ત્યાંથી નીચે કદી પડવાનું નથી, તથા મોક્ષમાં આપણાં અનંત ગુણો છે, ક્યારેય કોઈ જીવની હિંસા નથી, મોક્ષમાં કોઈ પણ ઈચ્છા થતી નથી મોક્ષમાં કોઈ પણ દોષ નથી, અને મોક્ષમાં પૂર્ણ આનંદ છે માટે મોક્ષ જ સાર છે, અને તે દીક્ષા ાવાથી આવા અનંત સુખમય મોક્ષમાં જવાય છે.

જીવનમાં આટલું યાદ રાખશો કે...

(લેશન - ૨)

બની શકોતો તમે ઉદાર બનજો, પરંતુ ઉડાઉ ન બનતા, કરકસરી બનજો, પરંતુ કંજુસ ન બનતા. આવક પ્રમાણે ખર્ચ રાખજો. ખોટા-દેખાદેખીના ખર્ચ કરશો નહિ. સાચામિત્ર કે અનુભવીની સલાહ મુજબ વર્તજો. તોલી તોલીને નિર્દોષ વચન બોલજો. બહુ બોલ બોલ કરવાની આદતને છોડી દેજો. દુઃખ અને નિરાશાના વિચારો કદી ન કરશો. સદા આનંદી અને આશાસ્પદ વિચાર કરજો, હંમેશા ન્યાય અને નીતિના માર્ગે ચાલવામાં અંતે કલ્યાણ છે તે નક્કી માનજો. રોજ એકાદ કલાક ધાર્મિક સાહિત્ય અવશ્ય વાંચજો. કેવળ પોતાનાજ સુખ-દુઃખના વિચારવાળા સ્વાર્થી ન બનતા. તમારી ઈન્દ્રિયોને મન ફાવે ત્યાં છૂટી ન મૂકતાં. આત્મા કઠયાણ માટે સદા જાગ્રત રહેજો. તમે કેવળ પૈસા કે મોજ શોખ માટે જન્મ્યા નથી પરંતુ આત્માની ઉન્નતિ માટે જન્મ્યા છલ, તે ન ભૂલશો અને ખાસ શિક્ષણ એવું લેજો કે જેથી તમારા જીવનમાં સદાચાર, સંસ્કાર અને સમભાવ આવે. અને તમે નક્કી જાણજો કે પરોપકાર સમાન આ જગતમાં કોઈ મોટું પુણ્ય નથી. પરોપકાર કરવો એજ જન્મ પામ્યાનું ફળ છે. તથા પરોપકાર કરવાથી મનુષ્ય શ્રેષ્ઠ બને છે. તમારી પાસે જે તનતી, મનની, ધનની, સત્તાની, જ્ઞાનની, શક્તિ હોય તે દ્વારા તમે પરનું હિત થાય તેવું કાર્ય કરો. કારણકે જડ જેવા ગણાતા વૃક્ષો-નદીઓ અને સૂર્યચંદ્ર પણ જીવો પર જ્યારે ઉપકાર કરે છે. તો માનવ જેવા માનવ થઈ તમે ઉપકાર ન કરો તો તમે માનવ શાના? અને ખરેખર તમને બીજાની સેવા લેવાની આદત હોય તો છોડજો. પોતાનું કામ પોતાની જાતે જ કરતાં શીખજો. વડિલો પાસે તમારું કામ ન કરાવશો. ઉપકારીઓના ઉપકારનો બદલો વાળવા પ્રયત્ન કરતા રહેશો અને જે દિવસે પરોપકાર કરવાનો ન મળે તે દિવસે તમે અફળ માનજો પરંતુ પરોપકારનું વ્યસન પાડજો. પરોપકાર કરતાં કદાચ કોઈ આડુઅવળું બોલે તો ગણકારશો નહિ.

ભોજન કરતા પહેલા (લેશન - ૩)

જીવનમાં ભોજન કરવાની પણ એક કળા છે. તેમ બધાને ખબર નથી હોતી શરીરને ટકાવવા ભોજન કરવાનું પરંતુ તેના દ્વારા ધર્મક્રમાણી કે પુણ્ય ક્રમાણી માટે શરીર પાસે કર્મ કરાવવાનું છે. સહુપ્રથમ જમતાં પહેલાં સુશ્રાવક સુપાત્રદાનનો લાભ મલ્યો કે નહિ? તેમ જ માતાપિતા વગેરે જમ્યા કે નહિ, તેની તપાસ કરી પછી જમે. તે પછી ભોજન પાટલો, થાળી, વાટકી વગેરેને જોઈને પુંજીને વાપરજો. ભાણામાં આવેલ ચીજોને બરાબર જોઈ તપાસીને ખાજો. રખેને કોઈ તેમાં કીડી, ધનેરૂ, ઈયળ, વાળ, લાકડાનો ટુકડો, કાંકરો વગેરે ખાવામાં ન આવી જાય. જમતાં જમતાં વાતો અથવા ડાફોળીયાં ન મારતા, પરંતુ ભાણામાં નીચે નજર રાખી જમશો. જમતાં સારી ગમતી ચીજનાં વખાણ કરતાં નહિ અને ન ગમતી -નભાવતી ચીજને વખોડતા નહિ. જમવા માટે તમારી માતા કે બહેન સાથે કોઈ જાતનો ઝઘડો કે રીસામણાં કરતાં નહિ. જમતાં એટું મુકશો નહિ. થાળી ધોઈને પીશો તો એક આયંબીલનો લાભ મઈશે. જેમ બને તેમ ઓછી ચીજો અને ઓછું ખાશો. પરંતુ તેટલું જ જમશો. ભૂખ વગર કદી ખાશો નહિ. હોટલોનાં બહારના હલકાં અપવિત્ર ગંદા ખાનપાન કદી કરશો નહિ. બહુ મીઠાઈઓ, ખાવી પીઝા, પાણીપૂરી, પાંઉભાજી, ચવાણા ચેવડા ખાવા વગેરે આરોગ્યના શત્રુઓ છે. વારંવાર ગમે ત્યારે ખાવાની આદત ન પાડશો. હરતાં ફરતાં ખાવાની ટેવ સારી નથી. સારો માણસ, રસ્તામાં - બજારમાં કે ગમે ત્યાં ઊભા કે ચાલતાં ભીખારીની માફક ખાતો ફરે નહિ. આઠમ ચૌદશ જેવા પર્વદિવસોમાં જમવાનું છોડી તપનો પણ જરા સ્વાદ લેશો ને? આયુર્વેદ પણ કહે છે કે આરોગ્ય ખાતર પણ અઠવાડીયે માણસે એકાદ ઉપવાસ કરવો જોઈએ. અને હાં, ભોજન લેવું પડે ત્યારે કોરા કે લખેલા કાટળમાં કદી પણ જમશો નહિ. તેથી જ્ઞાનાવરણીય કર્મ બંધાય છે. આઈસ્ક્રીમ, સરખત, બરફ કે તેવાં ઠંડા પીણાં પીશો નહિ. તેનાથી જીવહિંસા થવા ઉપરાંત પાચન શક્તિ ઉપર બૂરી અસર થાય છે. બહુ ગરમ ચીજ પણ ખાવી-પીવી નહિ. આપણા આત્માના અનાહારી- ન જમવાના સ્વભાવ તરફ દૃષ્ટિ પણ રાખશો. જમવામાં બટાટા વગેરે કંદમૂળ, લીંદળ, વાસી માખણ વગેરે અભક્ષ્ય ચીજો જ આવી જાય તેનો ખ્યાલ રાખશો. સાદો અને સ્વચ્છ ઘરે બનાવેલો ખોરાક ખાવાનો આગ્રહ રાખશો.

સર્વ જ્ઞાનાય ભવતુ

ઓ વીર બાળકો,
અને વ્હાલા બાળકો,
પ્રણામ/જય જીનેન્દ્ર

તમેજોયુ હશે કે,

આ આખુ વિશ્વ વિશ્વાસ અને વફાદારીથી ચાલે છે.

કોઈ પણ દેશનાં વડાપ્રધાન પોતે સર્વ પ્રથમ વડાપ્રધાન પદ ગ્રહણ કરતાં પહેલાં દેશને વફાદાર રહેવાની અને ગુપ્તતાની પ્રતિજ્ઞા જાહેર કરે છે. સર્વોચ્ચ સ્થાને રહેલા રાષ્ટ્રપતિ પણ હોદ્દો ગ્રહણ કરતા પહેલાં નિયમ અને પ્રતિજ્ઞા જાહેરમાં ગ્રહણ કરે છે.

દરેક અભ્યાસ બુકમાં પણ દરેક દેશવાસીઓને પોતાની પ્રતિજ્ઞા હોય છે અરે !

પૂ.સાધુ-સાધ્વીજી ભગવંત પણ દીક્ષા ગ્રહણ કરતી વખતે બાર વ્રતની પ્રતિજ્ઞા સ્વીકારે છે. તો સંસારમાં રહીને આપણી પ્રતિજ્ઞા કેવી હોવી જોઈએ ? શ્રી મહાવીર પ્રભુ પ્રત્યે વફાદારી વિશ્વાસ કેવી રીતે પ્રગટ થવો જોઈએ તે આજે જોઈએ. પ્રથમ નવકાર મંત્ર બોલીએ.

શ્રી નમસ્કાર મહામંત્ર

નમો અરિહંતાણં ।

નમો સિદ્ધાંણં ।

નમો આચરિયાણં ।

નમો ઉવજ્જાયાણં ।

નમો લોએ સવ્વસાહૂણં ।

એસોપંચ નમુક્કારો,

સવ્વ પાવપ્પણાસણો ।

મંગલાણં ચ સવ્વેસિં,

પટ્ટમં હવઈ મંગલં ।

સરસ્વતી વંદના

જેના નામ પ્રભાવથી અબુધના કષ્ટો બધા નાસતા,
જેના નામ જાપ કારણથી વિબુધના કાર્યો સદા શોભતા
જેના ધ્યાન થકી મળે ભાવિકને પુન્યૌધની સંપદા
ભાવે તે શ્રુત શારદા ચરણમાં હોજો સદા વંદના.

શાસન વંદના

જિનશાસનને વંદન કરતાં, આનંદ અતિ ઉભરાયે
એની રક્ષા કરવા કાજે, જીવન અર્પણ કરીયે
વીર બાળકો, વીર બાળકો, વીર બાળકો.... (૧)
સ્વનું જીવન પ્રથમ આપણે, શુદ્ધિયુક્ત કરશું
પછી મૈત્રીને ભક્તિના દાવે, વિશ્વમાત્રમાં ફરશું
જિનશાસનની દિવ્યધ્વજને ગગને લહેરાવીયે.. એની રક્ષા... (૨)
સાચા છે વીતરાગ અને સાચી છે એની વાણી,
આધાર છે પ્રભુ આજ્ઞાને, બાકી ધુળધાણી
એ જીવન મંત્ર છે આપણો, ચાલો મંત્રિત થઈએ.. એની રક્ષા... (૩)
આપણી સામે આદર્શો છે, કેવા ભવ્ય ચમકતાં
કાલક-કલ્પક-કુણાલ-કપર્દિ-કુમારપાલ મનગમતાં
એ ઇતિહાસનું નવ સર્જન કરવા તત્પર બનીએ.. એની રક્ષા... (૪)
નથી જોવાતી નથી સહેવાતી, હિલના જિન-શાસનની
માં તુજ ખાતર ફના થઈ જશું, નથી પરવા જીવનની
આશિષ દે માં જંગ જિતવા, કેસરીયા સહુ કરીએ.. એની રક્ષા... (૫)

જૈન પ્રતિજ્ઞા પત્ર

સિદ્ધશિલા એ મારો દેશ છે

અરિહંત ભગવાન મારા ધ્યાન છે

પાંચ મહાવ્રત પાલક પૂ. સાધુ-સાધ્વીજી ભગવંત મારા ગુરુ છે

જિનેશ્વર પ્રભુની આજ્ઞા એ મારો જૈન ધર્મ છે

વિશ્વનો પ્રત્યેક જીવ મારો પરમ મિત્ર છે

હું મારા માતા-પિતા, વિદ્યાગુરુ-વડીલો અને ધર્મગુરુ પ્રત્યે સદા વિનયી બનીશ

હું નિયમિત પ્રભુપૂજા અને ગુરુ જનોના દર્શન-વંદન કરીશ.

હું સર્વજીવો પ્રત્યે મૈત્રીભાવ રાખીશ, હું મારા ધર્મને ખુબ ચાહુ છું.

ધર્મના વિશાળ અને સમૃદ્ધ જ્ઞાન વારસાનો મને ગર્વ છે.

હું જૈન ધર્મની સંપૂર્ણ રક્ષા કાળે ત્યાગ અને સમર્પણ ભાવના રાખું છું તથા હું મોક્ષ મેળવવા સંપૂર્ણ પ્રયત્ન કરીશ.

નોટ:- દરેક પાઠશાળાના શિક્ષકોએ, પ્રથમ વાર આવનાર બાળકો પાસે જાહેર પ્રતિજ્ઞા પાઠશાળામાં

મોટેથી બોલાવવી.

સમ્યગ્જ્ઞાનના પાંચ ખમાસમણા

સર્વે જ્ઞાનાય ભવતુ

o સમકિત શ્રદ્ધાવંતને, ઉપન્યો જ્ઞાન પ્રકાશ ।

પ્રણમુ પદકજ તેહના, ભાવ ધરી ઉલ્લાસ ॥

ૐ હ્રીં શ્રી મતિજ્ઞાનાય નમો નમઃ । ઇચ્છામિ ખમા...

o પવચણ શ્રુત સિદ્ધાંત એ, આગમ સમય વખાણ ।

પુજો બહુવિધ રાગથી, ચરણ કમલ ચિત્ત આણ ॥

ૐ હ્રીં શ્રી શ્રુતજ્ઞાનાય નમો નમઃ । ઇચ્છામિ ખમા...

o ઉન્યો અવધિજ્ઞાનનો, ગુણ જેહને અવિકાર ।

વંદના તેહને માહરી, શ્વાસમાહેં સો વાર ॥

ૐ હ્રીં શ્રી અવધિજ્ઞાનાય નમો નમઃ । ઇચ્છામિ ખમા...

o એ ગુણ જેહને ઉપન્યો, સર્વ વિરતિ ગુણઠાણ ।

પ્રણમું હિતથી તેહના, ચરણ કમલ ચિત્ત આણ ॥

ॐ ह्रीं श्री मनः पर्यवज्ञानाय नमो नमः । दृष्टामि जमा...

□ परम ज्योति पावन करण, परमात्म परधान ।

केवलज्ञान पुजा करी, पामो केवलज्ञान ॥

ॐ ह्रीं श्री केवलज्ञानाय नमो नमः । दृष्टामि जमा...

सुचना:- 'ॐ ह्रीं नमो नागरस' आ मंत्रनी प भाषा गाएवी.

jainuniversity.org

दृष्टामि जमा

1) A-B-C-D-E-F-G

H-I-J-K-L-M-N

O-P-Q-R-S-T-U

V-W-X-Y-Z

आदीश्वर अलभेलाजु

प्रभु - पूजा करलो नेम (नियम)

भक्तों का रणवाला तुं

सज मिल जोलो जय-जय-जय...

2) Welcome-Welcome Jineshwara

Give me Darshana Simandhara

Always I Do Pooja-Seva

Love I Agam-Shasan-Seva

All Tirth First of Siddha-Chala

There is Dada-Adhishwara

Oh ! My dear Dayalu-Deva

We want Children Moksha-Meva...

3) A-For O My Adhinath

Be with me in every Path

Never Forget Naughty Son

You are Father Super-One...

**4) Save me Shantinath Dada
Show me true way o" Dada
How to walk in blakish night
Give me your Super-Light...**

**5) Zuk-Zuk-Zuk-Zuk... Running Train
World is full of sorrow pain
Parshwanath Dada You are best
In this world we all are guest**

**6) I am candle you are light
I am eye and you are sight
I am heart and beats you are
Mahavir Swami not you are far...**

**7) So many stars are in the sky
Counting ever can't I try
Ocean I cannot measure
Such is Mahavir Swami's treasure...**

हम है नन्हे जख्ये...

हम है नन्हे जख्ये, हम जनगे सख्ये,

आपस में नहि ऋगडंगे, कीसी से नहि लडंगे... (१)

औरों का दुःख लेंगे हम, पुशीयां सजको देंगे हम,

हसते हसते जुयेंगे, आंसू सजके पीयेंगे... (२)

मेरे सुजमें सजका हिस्सा, सजसे मेरा प्रेमका चिश्ता,

मैं ले लुंगा सजका दुःख, सज के सुज में मेरा सुज... (३)

थोडा जोलो मीठा जोलो, जोली मे थोडी शक्कर घोलो,

कम जाना और गम जाना, जडो के आगे नम जाना... (४)

आधी रोटी जायेंगे, जैन धर्म निभायेंगे (महावीर के गुण जायेंगे)

आंधी हो या तुझान हो, आगे जटते जायेंगे, आगे जटते जायेंगे... (५)

मेरी मम्मी प्यारी है...

मम्मी मेरी प्यारी है, पुशियोंकी कुलवारी है,

मम्मी से नहिं रूठेंगे, सुजह जल्दी उठेंगे...

पाठशाळामें जायेंगे, गुर्जु हमें सिजायेंगे,

अच्छी अच्छी जातें, हसते गाते गाते...

गुरुदेव मुजे प्यारे है, दादा-दादी खाले है,

पिताजु गुस्सा करते है, जवाज नहि हम देते है...

हमको जहुत पटना है, जल्दी आगे जटना है,

नहि किसीसे जगडना है, नहि किसीसे लडना है...

होटलमें नहि जाना है, जजरमें नहि जाना है,

मिझुक को दान देना है, सजको प्यार करना है...

मुगझली है प्यारी, नहि जाना सोपारी,

मम्मी सुनाओ स्टोरी, नहि करेंगे चोरी...

निंद नहि आती है, सारी जाते लाती है,

निंदमें आया जो सपना, तो नवकार मंत्र जपना...

नवकार को गुनगुनाओ, महावीर प्रभुको गाओ,

गद्दी तकीया जिछाओ, चुप चाप सो जाओ...

આ વાત કદી ના ભુલાય

ઉઠી સવારે હાથ જોવા, ચોવીશ પ્રભુના દર્શન કરાય, હાથ જોડી બાર નવકાર ગણાય.

આ વાત કદી ના ભુલાય... જય અરિહંત (૨), જયભગવંત (૨)... (૧)

સવારે વહેલા ઉઠી જવાય, માતા પિતાને નમન કરાય,

મંદિરમાં પ્રભુના દર્શન કરાય... આ વાત... (૨)

નવકારીશુ નું પચ્ચક્ષ્માન કરાય, (ત્રણ) નવકાર ગણીને દાતણ કરાય,

ઉકાળેલું પાણી રોજ પીવાય... આ વાત... (૩)

કેશર ઘસી પ્રભુ પૂજા કરાય, પૂજા કરીને આંગી રચાય,

સાથીયોકરી ચૈત્યવંદન કરાય... આ વાત... (૪)

પૂજા કરી ગુરૂવંદન કરાય, વંદન કરીને શાતા પૂછાય,

ગોચરી માટે ઘેર લઈ જવાય,... આ વાત... (૫)

ગુરૂજીનું રોજ વ્યાખ્યાન સંભળાય, લેસન કરીને સ્કુલે જવાય,

ટીચરનો પણ વિનય કરાય... આ વાત... (૬)

અક્ષરવાળા કપડા કદી ન પહેરાય, ખાતા ખાતા કદી ન બોલાય,

ખાતા ખાતા કઈ ન વંચાય... આ વાત... (૭)

બેઠા-બેઠા જમે તે માણસ કહેવાય, ઉભા-ઉભા ખાય તે ભૈંસ કહેવાય,

ફાવે તેમ કદી ન ખવાય... આ વાત... (૮)

રાત્રી ભોજન કદી ના કરાય, કાંદા-બટાટા કદી ના ખવાય,

અભક્ષ્ય વસ્તુ કદી ના ખવાય... આ વાત... (૯)

ચોકલેટ-કેડબરી કદી ન ખવાય, હોટેલમાં ભોજન કદી ના કરાય,

મોટા સામે કદી ના બોલાય... આ વાત... (૧૦)

૨.૬ / ૬.૬. કદી ના જોવાય, મારા-મારી કદી ન કરાય,

ખરાબ શબ્દો કદી ના બોલાય, આ વાત... (૧૧)

જો પાપ કરીએ તો નરકે જવાય, નરકમાં ત્યાં બહુ દુઃખ પમાય,

માટે આજથી પાપ છોડાય... આ વાત...(૧૨)

જો પુણ્ય કરીએ તો સ્વર્ગે જવાય, જો પાપ છોડીએ તો મોક્ષે જવાય,

માટે આજથી ધર્મ કરાય... આ વાત... (૧૩)

પાણીમાં ઝેંઠા ગ્લાસ ન નખાય, ભોજન કદી પણ એહું ન મૂકાય,

સાંજે ચોવિહારનું પચ્ચક્ષ્માન કરાય,... આ વાત... (૧૪)

જતા-આવતા નવકાર ગણાય, ઉઠતા-બેસતા જાપ જપાય,

નવકાર ગણીને કાર્ય કરાય... આ વાત... (૧૫)

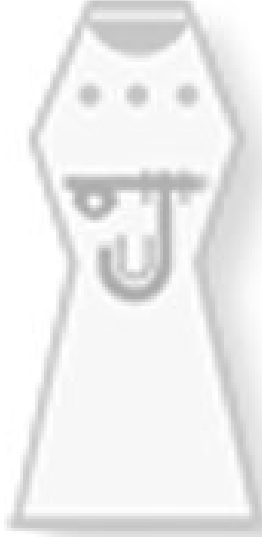
પાઠશાળામાં રોજ જવાય (સંસ્કાર શિબિરમાં રોજ અવાય) નવા-નવા

સાચા સૂત્રો ગોખાય, સારું ભણીને સારા થવાય... આ વાત... (૧૬)

મોટા થઈ વ્રજસ્વામી બનાય, સાધુ નહિં તો શ્રાવક બનાય,

કુમારપાલ જેવા ધર્મી બનાય... આ વાત... (૧૭)

jainuniversity.org

સર્વ જ્ઞાનાય ભવતુ